

Izhaja vsak torek in soboto v
jednu ob 11. uri popoldne za mesto
ter ob 3. uri popoldne za deželo.

Stane po pošti prejemati ali v
Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K.,
polletno 4 K. in četrtletno 2 K.

Prodaja se v Gorici v tobakarnah
Schwarz v Šolskih ulicah in Jel-
lersitz v Nunskih ulicah po 8 vin.

GORICA

(Večerno izdanje.)

Uredništvo in upravnništvo se
nahajata v »Narodni tiskarni«,
ulica Vetturini h. št. 9.

Dopise je nasloviti na uredništvo,
oglasne in naročnine pa na upravnništvo
»Gorice«. Oglasi se računajo po peti-
vrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po
16 vin., 2-krat po 14 vin., 3-krat po
12 vin. Ako se večkrat tiskajo, raču-
nijo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska »Narodna tiskarna« (odgov. J. Marušič).

Volilcem v preudarek.

(Izvirni dopis.)

Državnozbornske volitve so pred
vratmi. V najkrajšem času stopi naše
ljudstvo na volišče, da voli volilne može
in po njih državne poslance. Marsikdo
se vprašuje, zakaj pa gre pri sedanjih
volitvah. Ali so res tako važne, da se jih
treba udeležiti? Ali ni vse jedno, kdo
bode poslanec? Ob teh vprašanih ob-
stane, ne razmišlja globlje, ter ostane mla-
čen doma za kotom. In vendar so ravno
sedanje državnozbornske volitve na Gori-
škem največje važnosti. Zakaj gre pri
sedanjih volitvah?

Ne gre za osebe.

Mnogi mislijo, da je ta volilni boj
zgolj le osebni boj. Menijo, da gre le
za osebo Gregorčič-Tuma. Tudi pristaši
narodno-napredne stranke z vso vztraj-
nostjo ljudstvu po deželi zabičujejo, da
je ves boj le osebni. Gre le za osebe;
Tuma hočejo izpodkopati, uničiti. Mi nismo
proti veri, proti duhovščini, ali nočemo
da bi duhovščina gospodarila. Mi ne na-
sprotujemo izvolitvi jednega duhovnika v
državni zbor. Tako je govoril nekje zaup-
nik liberalne stranke zbranim županom,
da bi vse duhovniki imeli v rokah, tega
nočemo. Tako in jednako govore libe-
ralni zaupniki volilcem, ter jih skušajo
zazibati v sladko brezbriznost. Toda to
je laž. V sedanjem boju ne gre ne za
»osebo« dr. Gregorčiča, ne proti »osebi«
dr. Tumovi. Sedanji volilni boj je na-
čeljen, kakor še nikdar poprej.

Za načelo gre.

Dve stranki imamo v deželi, jedna
stranka stoji izrecno na krščanskem sta-
lišču, ter je ohranila celo in neskaljeno
Slomšekovo geslo: Vse za vero, dom, ce-
sarja. Druga stranka, kateri načelujeta dr.
Tuma in Gabršček, je »narodno-napredna«
stranka, ki je krščansko načelo v javnosti
zavrgla. Dr. Tuma je na kobaridskem
shodu izjavil: »Vera nima s politiko nič
opraviiti.« Že ta izrek kolovodje goriške
liberane stranke nam spričuje dovolj. Saj

je obilo političkih zadev naravnost zve-
zanih z verskimi resnicami; tu pa ima
vera važnih, naravnostnih opravkov. Za-
krament sv. zakona, vzgoja mladine,
uprava cerkve in njenega premoženja
itd., so strogo cerkvene in verske zadeve.
In o vsem tem se dandanes razpravlja v
državnih zborih. Ali sme torej katoli-
čanu biti vse jedno, koga voli v državni
zbor?

In kakšna je pisava narodno-na-
prednega glasila »Soče«! Nje pisava nam
jasno dokazuje stremljenje narodno-na-
napredne stranke v verskem oziru. Pa
saj je naša liberalna stranka meso in
kri kranjske liberalne stranke. Dr. Tavčar
je vrhovni voditelj vseh slovenskih libe-
ralcev. In ta kolovodja je na shodu v
Starem Trgu izjavil: »Cerkve po naših
gričih so znamenja naše suž-
nosti...«

Ko so Tržačani obiskali umetniško
razstavo v Ljubljani, pozdravili so jih li-
beralci v Narodnem domu. Govoril je
tudi dr. Triller, osebni prijatelj dr. Tume in
Gabrščka, dokler je bil na Goriškem
tretji vodja liberalne stranke. Mej drugim
je dr. Triller izpovedal: »Nam se gre
za emancipacijo od Dunaja in
Rima, ki nas vežeta v svobodnem na-
rodnem razvoju ter nam delata na vseh
poljih prosvete in politike največje ovire.«
Z drugimi besedami: Mi liberalci stremi-
mo za tem, da slovensko ljudstvo odtr-
gamo od Rima, od katoliške cerkve (brez
edinosti s papežem ni katolištva) in tudi
od Dunaja. Ta izjava bivšega sovoditelja
narodno-napredne stranke na Goriškem
nam v bengalični luči osvetljuje pravo
stremljenje slovenskih naprednjakov ali
liberalcev.

Iz teh izjav mora slednji uvideti, da
slovenski naprednjaki stoje na docela
protiverskem, protikatoliškem stališču. Po-
navljamo, goriški narodno-napredni vodi-
telji so meso in kri kranjskih liberalcev,
stoječi pod vrhovno komando dr. Tav-
čarja. In ti možje nastopijo ob sedanjih
volitvah kot kandidatje za državni zbor.

Nekega dne je prišel nepričakovano,
da tega niti sanjala nisem, in me je snu-
bil pri očetu. Oče je bil zadovoljen, če-
tudi je bil ženin iz druge vasi; ker je
bil dober, priden gospodar, poznan na
okrog.

Pavel me je pripeljal na svoje go-
spodarstvo. Bože moj mili! Kako sva ži-
vela lepo in mirno! Ali žalibog, da Bog
ni dal Pavlu dolgega življenja!... Samo
dve leti sva bila skupaj... Bil je jako
ljubeznjiv soprog. Kar veselje je bilo po-
gledati v našo hišo! Naj sva sedela, ali
delala, ali kaj govorila — vselej skupaj.

Ali tudi hudo je prišlo — Pavel je
zbolel. Iskala sem pomoči pri vedežih in
zdravnikih, ali nič ni vedel sveta ne
pomoči. Zoper smrt ni zraslo še ze-
lišče!... In Pavel je umrl...

Tedaj pride oče spet po me, ter
me sprejme zopet v svojo hišo. Moževo
hišo so prodali in tudi svojo živino.

»Živi pri meni, hčerka!« rekel je oče.
»Čemu bi sedela sama v ptujem selu!
Saj nisi sirota!«

II.

V tem času pa se je oženil moj
brat, vzel je neko dekle iz naše vasi.
Bila je lahkomiselna in nečimerna, da je
bilo kaj. Imela sta otroka — deklico,
svežo kot lastovko.

Niti pol leta nisem plakala za svo-
jim Pavlom — kar mi pobere kruta

Goriški Slovenci! iz navedenega
lahko spoznate, da pri sedanjih vo-
litvah gre za vse kaj več, kakor za
osebe. Gre za krščansko na-
čelo. Sedanje državnozbornske volitve
bodo pokazale, nam je-li še sveto krš-
čansko načelo, ali ne. In kedar se liberalci
vam približajo, polni sladkih besed, ne
poslušajte jih, ne verujte jim. Volkovi so
v ovčjih oblačilih.

Sedanje volitve pa so odločilne tudi
v drugem oziru.

Gre za edinost slovenskih poslancev na Dunaju.

Vsi slovenski poslanci so bili do-
sedaj združeni v enem klubu, »Slov.
kršč.-narodni zvezi«. Edinost slovenskih
drž. poslancev na Dunaju je za slovenski
narod največje politične važnosti. Mali
slovenski narod se od zgoraj na čeli črti
prezira in pritiska ob steno. Slovenski
poslanci se morajo boriti za vsako po-
litično drobtinico slovenskemu narodu.
Kaki pa naj bodo uspehi slovenskih po-
slancev na Dunaju, ako bodo razdvojeni,
ako se bodo tudi na Dunaju klali med
seboj! In vendar je ta edinost slovenskih
državnih poslancev v največji nevarnosti.
Slovenski liberalci hočejo raz-
biti edinost jugoslovanskih po-
slancev, razbiti jih v dva ta-
bora, domači razpor prenesti
na Dunaj.

To je izrecno izpovedal liberalni
vrhovni kolovodja dr. Tavčar na volil-
nem shodu v Postojni. Liberalni volilci
postojniski so vprašali, ali liberalni
poslanci še vstopijo v skupni jugoslovan-
ski klub. Dr. Tavčar je na to odgovoril,
da je edinost tega kluba že razbita. Noben
liberalni poslanec ne bo smel se pri-
družiti krščansko-narodni zvezi v dr-
žavnem zboru. In dostavil je naslednje:
»Ponehati mora tisto večno hinavstvo, ki
je dosedaj tlačilo naše državne poslance.
V deželi so bili voljeni na program na-
rodne stranke, na Dunaju pa so morali
prisegati na krščansko socialni program.
Temu hinavstvu se mora konec storiti,

smrt še očeta. Ljudje pravijo: Ena ne-
sreča pride redko sama! To ni slabo re-
čeno. Nekaj časa smo živeli dobro. Ali
potlej je obubožal moj brat: zdaj mu ni
obrodilo polje, zdaj mu je popadala ži-
vina, a Bog mu je dal petero otrok: tri
dečke in dve deklici. Brat se je tako
hujal in tožil, da se je kar shujšal. Ne-
vesta je bila, tužna in tudi otroci so bili
otožni. Prišlo je celo tako daleč, da niti
niso imeli s čim kruha kupiti.

Tedaj pride brat in mi reče: »se-
sestra, če si tako dobra, posodi mi de-
narja«. Če bom živ, zaslužim ga in ti ga
vrnem; če pa umrjem, ti ga pa Bog
vrne«.

In posodila sem mu oni denar, ki
sem ga bila prejela za hišo in za živino.
In zdaj je bilo v hiši malo bolj veselo;
tudi brat je spet izpregovoril, žena se je
nasmehnila in otročija je spet žvrgolela.
Veselila sem se: »Slava Gospodu, da je
tudi pri nas sreča, kakor pri drugih
ljudih!« Brat je kupil spet živino, in
jelo je iti po malem na bolje.

Z bratom Prokopom sva se ljubila
od mladega; Bog ne daj, da bi se bila
sprla, ali krivico storila jeden drugemu!
Če tudi se nisva ujemala v kaki reči, ni
bilo prepira.

Tudi otroci so me imeli zelo radi;
kar prepirali so se, kdo me ima rajši.
»Tetka je moja«, rekel je ta; drug pa:

ker krščansko-socialnega programa in
oziroma sleparstva ne maramo niti v
deželi niti na Dunaju«. Tej izjavi so
navzoči liberalci navdušeno pritrdjevali.

Razbita je torej toli potrebna edi-
nost slovenskih poslancev, kakor hitro
bode izvoljen le eden liberalen poslanec.
Dr. Tavčar sam kandidira v Ljubljani, in
bode morda izvoljen. Njemu se bodo mo-
rali pridružiti ostali liberalni poslanci na
Kranjskem, ako bodo izvoljeni, in pridru-
žiti se mu bode moral tudi dr. Tuma,
ako bi ga izvolili. Program dr. Tume,
oziroma narodno-napredne stranke go-
riške, in program krščansko-narodne
zveze poslancev se izključujeta. Dr. Tuma
trdi, vera nima s politiko nič opraviti,
program kluba slovenskih poslancev pa
temelji na pozitivno krščanski
podlagi in se poteza z vso odloč-
nostjo za popolno svobodo
cerkve. Ali more dr. Tuma vstopiti v
klub s takim programom, kateri klub
bode tudi v prihodnje obsežal pretežno
večino slovenskih in hrvatskih poslancev?
Dr. Tuma pa, če bi tudi hotel biti nedo-
sleden, ne bode smel vstopiti v jugoslo-
vanski klub, ker mu tega absolutni vla-
dar slovenskih liberalcev nikdar ne do-
voli. Temu hinavstvu hoče dr. Tavčar
konec narediti.

Mili rojaki! Iz vsega razvidite, kako
važne so sedanje državnozbornske volitve!
Ali morete ob tem razmotrivanju ostati
hladni, malomarni? Volitev med kandi-
dati vam ne more in ne sme biti težka.
Kot Slovenci, ki ljubite svoj narod, ne
morete podpirati razpora slovenskih po-
slancev na Dunaju, kateri razpor bode
neizmerno škodoval vsemu slovenskemu
narodu. In to bi storili, ako glasujete za
narodno-naprednega kandidata. Kot krist-
jani, kot katoličani ne morete glasovati
za moža, ki vero izbacuje iz javnega
življenja, ter ji odkazuje mesto k ve-
čjemu domu pod ognjiščem. Ob volitvah
pokažite, da sta vam sveti dve svetlinji;
blagor naroda in sveta vera katoliška.
Zavedni slovenski rojaki, vstanite in sto-
rite svojo dolžnost!

»Ne, moja je!« In ko so me jeli poljubljati,
tedaj sem se jih jedva odkrivala; še ruta
mi je padla z glave...

Samo bratova žena je bila zelo
grda*) in ohola do mene. Stregla sem
jej kakor mali deci, ali vendar jej nisem
mogla uslužiti! »Bratova, srce!« sem jej
dejala, »naredimo tako in tako, dobro bo«.
Ali če je bilo treba kaj kupiti ali prodati —
nikdar me ni poslušala. In če tudi je bila
očetova škoda radi tega, vendar je le
svojo trdila. Nisem hotela vznemirjati
brata. Le po tihoma sem zaplakala. In
sklenila sem, da jo potolažim pa v drugo
z lepo besedo.

Nekoč sve sadili zelenjavo na vrtu.
Rekla sem jej nekaj, ali ta kakor bi ne
bila slišala — kar odšla je. To mi je
zelo hudo delo — srce me je bolelo in
zapela sem. Pela sem — in solze so mi
lile iz oči. Kar začujem glas: »Bog po-
magaj, in daj dober dan!« Pogledam —
bila je naša sosedka. Nagnila se je čez
plot ter je pozdravljala.

Naglo si obrišem solze. »Dobri dan
sestrica«, pravim.

»Glejte, k vam sem prišla«.

»No, kaj pa dobrega? Prosim!«

»Ali bi mi ne prodali malo zele-
njave?«

*) V kobarškem Kotu pomeni grd tudi
hud, poreden. Otdot šala: Ali si grda! — Kako
to, saj sem se umila!

LISTEK.

Blaga svâst*).

Maloruski: M. Vovčok.

I.

Mati mi je bila umrla, ko sem bila
še prav majhna, da tega niti dobro ne
pomnim. Samo toliko se mi sanja, da me
je nekdo zibal v zibelki in peval pesmico
nad menoj.

Ko so mi bili zagrebli mater, se
oče ni hotel v drugo oženiti. »Ne bo je
več take, kot je bila moja prva draga«
rekel je. »Ker jo je Gospod vzel, naj pa
otroci gospodarijo!«

Naš oče je bil zelo dober, ljubil
naju je oba enako: brata in mene. Ži-
veli smo dobro, vsega je bilo dovolj. Kar-
koli sem si izmislila, vse sem lahko storila,
vse mi je bilo dovoljeno. Kakó radostno
je bilo to moje deklečevanje — še zdaj
se spominjam tega z veseljem. Bog daj
mojemu očetu nebeški raj!

Dekličevala sem kaka tri leta; na
to so me snubili. Jaz pa nisem hotela;
in oče me ni silil, dasi so bili neki že-
nini bogati in brdki. Naposled pa je tudi
meni Gospod poslal pravega. Bil je lep,
priden in postaven, Pavel po imenu. Ker
pa ni bil iz naše vasi, nego iz druge,
sem ga videla bolj redko.

*) Na Kobarškem: gospodarjeva sestra.

Dodatek uredništva.

Priljubljen gosp. dopisniku, da stranki izpovedujeta nasprotna načela; a prepričani smo, da dr. Tuma zastopa liberalna načela le v zasebne namene in da bi se nikakor ne pomišljali izreči se za nasprotna načela, ako bi vedel, da ga to dovede do cilja — do državnoborskega mandata.

Posredovalni jezik za Slovane.

Nedavno smo, razmotrivajoč o knjigi slovečega diplomata in češkega rojaka grofa Coudenhove: „Politische Studien über Oesterreich-Ungarn“, objavili misli tega globoko mislečega politika glede posredovalnega jezika za vse avstrijske narode, kateri jezik da bodi — ruščina. Kajti ruski, ker neavstrijski, a za bodočnost Slovanov veljepisni svetovni jezik je izmed vseh kulturnih jezikov najprimerniši, da postane posredovalni jezik med narodi naše države. Ruski jezik bi v tem slučaju ne bil le velikansk pripomoček avstrijskim Slovanom, da se seznanijo z napredkom Rusije in ob istem uresničijo tudi mnogo za svojo bodočnost važnih osnov, marveč bil bi tudi pravcata narodna rešitev naša pred pohlepnostjo Nemcev in Italijanov, ki si hočejo odpreti pot do svojih sebičnih ciljev preko našega političnega obstanka, bila bi torej genijalna šahova poteza v politični igri nas avstrijskih Slovanov, ki se hočemo na vsak način izogniti nemškemu in drugim nakanam.

Mej tem torej, ko je jasno ko beli dan, da, ako že moramo imeti „avstrijski posredovalni jezik“, postani to slavna ruščina, — mej tem pak se je našel zopet slovenski učenjak, ki naravnost priporoča nemščino za posredovalni jezik med nami avstrijskimi Slovani!

In ta učenjak je že dobro znani profesor Vatroslav Jagić, — oni Jagić, ki se je proslavil že nekaterikrat s svojim znanim slovanskim „rodoljubjem“. Jagić naslanja svoje priporočilo jedino le na dejstvo, da se moramo ali smo se morali v minolem, avstrijski Slovani često posluževati nemščine kot posredovalnega jezika, ako smo se hoteli razumeti med seboj, — baš, kakor bi to moralo biti vedno tako!

„Novoje Vremja“ priobčuje glede tega koraka Jagićevega članek, v katerem piše mej drugim tako-le:

„Profesor Jagić, še nedavno petrograjski akademik in slavista, ustregel je avstrijskim Nemcem, ponovivši staro šalo,

„Prodaja se ptujcu, ali sosedu treba dati kar tako“.

„Prav! če ste tako dobro, srce!“ In dala mi je košek čez plot.

Naberem torej nekoliko sajenic ter jej dam. Žena se zahvali ter odide.

Tedaj pa plane nevesta na me: „No — pravi — „če bodo vsi gospodarili, tedaj pa čisto razneso moje gospodarstvo. Taki bi razmetali še zlato goro!“

In ko je začela tako udelovati — božja milostna! Kar kopala sem se v solzah!

„Svakinja! rečem — Zaradi vas mi ni bilo žal nobene stvari, dokler sem kaj imela! Greh vam bo, da mi zdaj očitata košček kruha. Pustila sem delo ter odšla z vrta.

Britko mi je bilo v duši tedaj začnem misliti: „Pustim jih — služiti pojdem!“ Vzamem torej vse moje reči, denem jih v zveženj, pa pokličem bratove otroke ter jih obdarim. Imela sem vsakovrstno obleko in vse dobro, novo. Koliko platna je bilo, pa robev, rut in jopice! Otroci so se veselili: in takoj so jeli otroci kričati: „Ali mi lepo stoji tetka! — Pa meni? Ko se poročim, tedaj denem ta rdeč robež“, reče ena. In tako so čebljali okoli mene, a meni je bilo tako tužno, da niti besedice nisem mogla izpregovoriti; od solz nisem videla božje svetlobe! In otroci so to zapazili pa me vprašali: „Tetka — ljubka! čemu pa

da je občevalni jezik Slovanov — nemški. Učeni član ruske akademije znanosti, ki sam piše odlična filološka dela v nemškem jeziku, pa se nikakor ne šali.

V borbi avstrijski Slovanov z avstrijskimi Nemci za prava svojega jezika se uporablja profesor Jagić kakor učeni razrušitelj slovanskih zasnov. K vsemu pa dostavlja slabo opazko, da se vsi Slovani morajo sporazumeti med seboj v nemškem jeziku, dokler ... kaj „dokler“? — Dokler profesor Jagić ne najde in ne ustvari umetnega slovanskega narečja? On je tudi iznašel „bosenski“ jezik, da odtrga Bošnjake od ostalih rojakov.

Jeden pud ruske soli je pojedel profesor Jagić in vender ni pod streho naše akademije znanosti našel zdrave misli o potrebah slovanstva in slovanske stvari.

V splošnem rusko časopisje hudo zameri profesorju Jagiću radi njegove izjave o potrebi nemškega posredovalnega jezika za avstrijske Slovane. — A hrvatski „Obzor“, pišoč o tej zadevi, pravi na koncu svojega članka o Jagićevi izjavi:

„Zato niti ne moremo in nočemo braniti ga proti izjavam ogorčenja, skakoršnim slovanski listi bilježijo njegovo izjavo o potrebi nemškega posredovalnega jezika med Slovani“.

In tem ogorčenim izjavam drugih slovanskih listov se pridružujemo i mi v polni meri.

Vprašati bi morali profesorja Jagića: ali je on izmeril usodepolni pomen svoje izjave, predno jo je storil? Ali pozna profesor Jagić cilje velegermanske politike v Avstriji in ali ve, kako nevarno je igrati z nemško prizanesljivostjo nasproti Negermanom za slučaj, da bi avstrijski Slovani zares pritrdili Jagićevemu nasvetu in si izbrali svojim posredovalnim jezikom — nemščino?

Dobro, ako mu je vse to znano, — potem bi moral vedeti, kake izjave bi bile vredne njega, tako odličnega Slovana; ako pa bi tega ne vedel, morali bi mu citirati odstavek iz velegermanske knjige: „Velika Nemčija in srednja Evropa krog l. 1950“, ki ga navaja v zadnji številki „Katoliškega Obzornika“ dr. J. E. Krek v svojem članku „Katolištvo — naša edina rešitev“.

Odstavek se glasi:

„Sila bo obvladala slovanske narode. Spretno razdrobljenje habsburške države bo polajšalo nemško gospodstvo. Rusija dobi Galicijo in Bukovino. Romansko se poveča na škodo Ogerski. Hrvatsko, Slavonija, Dalmacija, Črna gora, Bosna, Hercegovina bo s Srbijo eno kra-

plakate? Ali vas je kdo ozmirjal? Ali ste bolna? In okrožili so me kot dobri ptički. „Nikar ne plakajte“ rekli so ter me zakrili oči z rokami.

III.

Proti večeru čujem, da gre brat. Umaknem se ter sedem v kot.

Vstopil je vesel: „Zdravi otroci, in ti sestra!“ Za njim je prišla še nevesta v hišo. Sedli so k večerji oni in otroci.

„Zakaj pa ti ne greš, sestra?“

„Zahvalim brate, ne bom.“

Pogleda me skrbne, potem pa ženo v oči ter odkima z glavom. „O žena! reče, „že vidim, to so tvoje muhe! Ne žali mi sestre! greh ti bo.“

„O moja nesrečna ura! Ali sem mari tvoja najemnica, da ne bodem smela niti besede izpregovoriti. Ali sem ti mari sramotila tvojo sestro, ali kaj? Povedala sem le resnico“, In pustila je večerjo ter odšla iz hiše.

Tedaj pa se obrne starše dekletce do očeta: „Oče, zakaj pa tetka vedno plaka? Tako plaka, da se Bogu usmili! Kaj jej je rekla mati!“

Brat je umolknil, pogladil je deklico po glavi. Po večerji stopi k meni, se usede ter reče: „Sestra moja, nikar se ne huduj, golobica! Dozdaj smo živeli mirno s teboj, naj bo še naprej tako. Samo dva sva na svetu ... Odpusti mojej ženi kako nelepo besedo, izkaži mi tako veliko ljubezen, sestra moja rodna!“

ljestvo po osebni uniji, odvisno od Avstrije, in Avstrija bo najtesnejše zvezana z nemškim cesarstvom. Samo Čehe in Slovence bo potem še treba obvladati, pa bo pot prosta do Trsta, ki mora biti nujno v posesti Velike Nemčije“.

In za odstranitev Čehov in Slovencev s poti nemškim težnjam ob Adriji bi bilo jedno najboljših sredstev — nemški posredovalni jezik za slovanske narode, za kateri se tako živo zanima profesor Jagić in isti posredovalni jezik bi igral prav izbornu verigo, s katero naj bi bili, po tem velegermanskem receptu, priklenjeni balkanski Slovani k Avstriji, „najtesnejše zvezani“ z nemškim cesarstvom.

Da bi bil nemški posredovalni jezik smrtni udarec avstrijskim Slovanom in naravno tudi Avstriji sami, o tem je lahko prepričan vsakdo, ki zna politično misliti; kajti „najtesnejša zveza“ naše države z Nemčijo bi bilo potem le še vprašanje časa, dočim brani temu zdaj jedino še jezikovna neodvisnost Slovanov od Nemcev.

Danes ne gre več za akademična vprašanja v politiki in ako smatra prof. Jagić to zadevo z akademičnega stališča, potem naj se ga smatra tudi le kot — akademika. A Nemci gradijo svoje zahteve glede njihovega kot posredovalnega jezika za nas avstrijske Slovane na popolnoma praktični temelj — okupiranja naše slovanske posesti za svoje nenasitne velegermanske cilje.

Mi avstrijski Slovani moramo danes le vprašati: kako prednost v kulturnem oziru pred nami pa baš imajo Nemci, da bi morali mi sprejemati njihov jezik za posredovalno sredstvo med seboj?

Odgovor na to, nikako!

Nam avstrijskim Slovanom je nemščina le v toliko in tako dolgo potreben posredovalni predmet, dokler se popolnoma ne emancipujemo, (osvobodimo) prusaškega upliva v naši državi. A da se i to poslednje čim prej zgodi, oprijeti se nam je tem nujneje po grofu Coudenhovu nasvetovanega ruskega kakor posredovalnega jezika.

A potemtakem nam je smatrati tudi izjavo prof. Jagića kakor izraz akademičnega politika, katerega ni smatrati — resnim.

Politični pregled.

Volitve volilnih mož.

5. t. m. so se začele v Istri volitve volilnih mož za peto kurijo. V tej kuriji je bilo pri zadnjih volitvah leta 1897,

„Bratec moj, golobček! Usmiljeni Bog me varuj, da bi se s teboj prepirala“ pravim. „Da me je tvoja žena žalila — to jej odpustim; ali britko mi je pri srcu, brate moj! Pusti, da se izjočem — odleže mi!“

„Ne plakaj, sestra, nikar ne.“

„Jaz vas zapustim brate.“

On kar ostrmi. „Nu kam pa pojdeš?“

„Služit pojdem.“

„Kaj pa te je prišlo, sestra? Spomni se Boga!“ In jel mi je prigovarjati ter prositi. Tudi ženo je pripeljal; tudi ona je prosila: „Ne zapuščaj nas!“

Izvedeli so to tudi otroci. O Bog, kako so pritekli k meni in se spustili v jok. Tetka naša, preluba! Zapustiti nas hočete! Nikar nas ne zapuščajte, saj vam bomo stregli in vas bomo spoštovali!“

Naj je bilo kakorkoli, ali otrokom nisem hotela tega pokazati. Pritisnila sem jih k srcu in samo plakala sem. A brat je mislil, da sem se premislila ter se mi zahvalil. „Hvala ti, sestra, da ti je žal mojih otrok! Saj brez tebe bi osiromašili kot brez rodne matere!“

Ali jaz sem gojila vendar-le misel, da pojdem služiti.

Legli so spat. Niti očij nisem zatisnila. Napadle so me misli in velika britkost. Težko mi je bilo pomisliti, da bodem služila nekje kot dekla najemnica! Imela sem svoje gospodarstvo in živino, vzrasla sem bila v obilnosti, a zdaj naj

636 volilnih mož. Ker ni bilo od tedaj novega ljudskega štetja, ni se moglo število volilnih mož povišati. Pač pa se je število volilnih mož znižalo v Istri za predstoječe volitve za 17 glasov. In sicer se je to zgodilo v Pulji, kjer je bilo pri zadnjih volitvah tudi vojaštvo zapodeno v onem številu prebivalstva, na katerega podlagi se je določilo število volilnih mož za Pulj. Letos je pa politična oblast v Pulji izključila vojaštvo iz števila prebivalstva, po katerem se določa število volilnih mož in dobi zaradi tega Pulj 17 volilnih mož manj nego pri zadnjih volitvah.

Župan mesta Pulj se je sicer pritožil proti ti odredbi politične oblasti pri ministerstvu, a to je njegovo pritožbo zavrnilo. Ta odredba pa dela Italijanom še precej preglavice.

Leta 1897 je bilo torej 636 volilnih mož za Istro v peti kuriji. Od teh je glasovalo 300 za dr. Laginjo, 326 za dr. Bartolija a 10 za kandidata socijalnih demokratov. V Puljo so glasovali vsi volilni možje za dr. Bartolija, torej tudi onih 17, ki bodo sedaj manj. Razlika bi bila torej zdaj med večino in manjšino glasov za 17 manjša. Z ozirom na to pa in ker se je nadejati, da se posreči pri sedanjih volitvah Hrvatom prodreti z svojimi volilnimi možmi v raznih občinah, kjer so bile zadnjič izbrane italijanske podrepnice — je nada utemeljena, da zmaga letos v peti kuriji v Istri najbrže dr. Laginja.

Vojska na Kitajskem.

Zopet so se dogodile na Kitajskem izvenredne stvari. Princ Tuan je pobegnil, t. j. oni grozni princ, ki je duša vsega boksarskega ustanka in vodja krvavega klanja kitajskih kristjanov. Pobegnil pa je v Mandžurijo in sicer preoblečen v meniha budističnega reda. Tuan bi bil moral v kratkem biti usmrten, a dali so mu priliko, da se odtegne kazni in skrije, kar je zdaj tudi storil, skrivaj pa nadaljuje svoje delo proti inozemcem. Njegov sin, ki bi imel dobiti nasledstvo na kitajskem prestolu, izgubi to pravico, tako vsaj se čuje. Enako poročajo časniki malo verjetno novico, da sta princa Lin-Kun-Ji in pa Čan-Ci-Tung nujno prosila kitajski dvor, naj brž pomori vse krive prince, ministre in boksarje, ker drugače je v nevarnosti obstanek Kitaja.

Mednarodno sodišče v Pekingju je obsodilo na smrt in tudi takoj ustrelilo tri Kitajce in sicer državnega blagajnika v Paotingfu, nekega guvernerja in enega polkovnika. Toda taki nastopi inozemcev proti domačinom le še bolj razburjajo merodajne kitajske kroge in seveda tudi vojaštvo, katero se maščuje, kjer more.

Tako se je pripetilo dne 28. oktobra, da so se Kitajci strašno osvetili nad tujci, Američani, s katerimi so zadeli skupaj pri zidovih prepovedanega mesta v Šangaju. — Privabili so priliko, ko so zadeli omenjenega dne skupaj z manjšo četo neprevidnih Američanov. Le-ti so namreč naskočili obzidje, za katerem so bili skriti Kitajci in jeli streljati na nje. Kitajci so najprej pustili Američane, da so jim prišli blizu, potem pa so

bi šla služiti za vsakdanji kruh — komu naj bi bilo to všeč! Trebalo bo trpeti pravico in krivico, treba se bo vsega privaditi! Spoznala bodem ptuje kraje, kakšni so! Prestajati mi bode različno gorje in britkost! Nobeden me ne bo miloval; nobenega ne bom imela, da bi izpregovoril ljubo besedo z menoj! Ptujci ljudje — naj so tudi dobri, vendar ne bodo vedeli — kakšna sem, in tudi jaz ne bom poznala.

IV.

Zjutraj na vse zgodaj se vzbudim. Vsi so spali; niti zorilo se ni bil je še mrak. V zadnje pogledam otroke pa brata. Tudi nevesta mi je bilo naposled žal. Vzamem svoj zveženj, ter odidem tihoma iz hiše.

Grem, grem — niti ozrla se nisem. Pridem do velikega ... hriba ki se zele neje za vasjo. Tam sem pogledala na svojo vas: uprav je jelo solnce vzhajati. Vas je bila kakor na dlani in v očeh so mi zamigljale bele koče in vodnjaki, razveželi vrti in ograjenice. Pogledam tudi očetove hrame in ono košato vrbo, ki sem se igrala še otrok pod njo. Stojim tu, niti z mesta se ne ganiti — zamislim se, kaj mi je bila znana tam vsaka stezica, vsak grm; in svoje detinstvo — oni prekrasni dekliski stan in srečni zakon, pa britko vdavstvo — vse sem brala. kakor bi bilo pisano pred menoj.

(Dalje pride.)

nastavili na nje svoje topove in jih strašno razmesarili. Američani so popustili topove in vse in se podali v beg, a bok-sarji za njimi ter jih vjeli. Tu pa so jih privlekli nazaj, privezali pred topove in jih tako razstrelili. Boksarji so potem razpršili amerikanske topove v zrak in zbežali, ko so se prikazali nemški vojaki. Kakor smo zadnjič poročali, kitajski dvor ni prav nič v soglasju z javnimi dogodki v Kini, marveč gre popolnoma svojo pot. To je tudi pokazal s tem, da je izbral za upravitelje državnega premoženja člene cesarske družine Mandžu, ki so največji nasprotniki inozemcev.

Domače in razne novice.

Odlikovanja. V zadnji številki smo objavili neka odlikovanja in sicer na podlagi govoric, ki so z vso gotovostjo krožile po mestu.

Dotične govornice pa niso bile točne in vsled tega ni bila točna tudi naša vest o omenjenih odlikovanjih. Danes imamo pa pred seboj uradni list „Wiener Zeitung“ in iz njega posnamemo, da so bili odlikovani in sicer: s kom. križem Leopoldovega reda deželni glavar Goriški vit. dr. Alojzij Pajer-Monrija; z redom železne krone III. vrste: deželni glavar goriškega namestnik dr. A. Gregorčič, deželni posl. in župan goriški dr. Karl Venuti; deželni poslanec in veleposestnik v Ronkah Ant. vit. Dottori in deželni odbornik in odvetnik v Gorici dr. Josip Abram; z vitežkim križem Franc Jožefovega reda: veleposestnik in župan v Ronkah Aleks Blasig; velep. in župan v Medevi Jos. vit. Franzoni; prof. teologije v Gorici dr. Al. Faidutti, velep. v Kobilju, Jos. Fabiani, primarij ženske mestne bolnišnice dr. Al. Pontoni; Elizabetin red I. vrste: Anzelma grofinja Coronini-Cronberg rojena Christalnigg v St. Petru; Elizabetin red II. vrste Angiolina bar. Ritter pl. Zahony v Gorici; z zlatim križem za zasluge s krono: nadučitelj mestne ljudske šole v Gorici Ant. Jakobi, župan v Šempasu Ant. pl. Monari-Neufeld, pok. duhovnik Karol Pencin v Tolminu, vikarij v St. Mavru Josip Mašera, civ. ing. in mestni starišina v Gorici Luzzatto; z zlatim križem za zasluge: župan v Logu Martin Černuta, veleposestnik in župan v Povirju And. Kocjan, načelnik cestnega odbora in veleposestnik v Komnu Jos. Kovarčič, podtajnik goriškega municipija Ant. Vidrig in kamnosek Angelj Calligaris v Fojanu. Elizabetino svetinjo: poštarica v Sezani Evfemija Mohorčič; s srebrnim križem za zasluge s krono: župan v Škrbini Jos. Pipan, župan v Trnovem Franc Peršič, župan v St. Andrežu Andrej Lutman, nadučitelj v Nabrežini Franc Tomšič, ljudski učitelj v Breginju Anton Stres, župan v Šebreljah Andrej Rejc, tapetar Rudolf Seculin v Gorici, kamnosek Konst. Novelli v Gradiski; s srebrnim križem za zasluge: Anton Bavčar, črkostavec v „Narodni tiskarni“ v Gorici.

Imenovanje. — Sodni pristav g. Štefan Pahor je imenovan deželnosodnim tajnikom pri deželnem sodišču v Trstu.

Za „Šolki Dom“ prejelo upravništvo „Gorice“: gosp. Matijejevič v Gorici daroval 10 K.

Porotne obravnave. Pri sedanjem porotnem zasedanju, ki prične 19. t. m., vršile se bodo sledeče obravnave: 19. t. m. proti Josipu Staniču radi posilstva, predsednik svetnik Zörer. 20. in 21. proti Andreju Kralj radi tatvine, predsednik svetnik Schmarda. 22. proti Dominiku Cucit radi poskušene umora, predsednik dvorni svetnik vitez pl. Defacis. 23. proti Petru Prinčič radi posilstva, predsednik svetnik Zörer. 24. proti M. Luznik radi detomora, predsednik Defacis in 26. proti Josipu Marušič (odgov. uredniku „Gorice“), radi žaljenja časti potom tiskopisa. Razun omenjenih obravnav prideta na vrsto dve drugi, do sedaj še ne določeni.

„Zmaga na celi črti.“ Glasilo dr. Tumove pravi v uvodnem članku v zadnji številki, da ako zmagojo v vseh občinah volilni možje nerodno-napredne stranke, zmaga potem pri volitvah „narodno-napredna“ stranka, in da, ako bodeta izvoljena kandidata te (narodno-napredne) stranke v IV. in V. kuriji, zmaga ta stranka gotovo v obeh teh dveh skupinah. Ali ni taka pisava fina za — kalina?!

Dr. Tumovo glasilo in „Trg. obrtna zadruga.“ Gospodom okolo dr. Tumovega glasila dela hudo preglavico dejstvo, da je več udov „trg. obrtne zadr.“ napovedalo svoj izstop iz tega društva v smislu § 54. zadrugne postave, ter da zahtevajo ves denar nazaj, katerega so dozdaj vkladali. Ker so bili gospodje, ki

so dozdaj odpovedali svoj izstop, večinoma le udje prve sekcije, ki so morali to storiti po zadrugnem zakonu do 31. oktobra t. l. in ker bi znalo tem gospodom slediti mnogo udov tudi iz druge sekcije, ki smejo odpovedati svoj izstop do konca novembra t. l., začelo je dr. Tumovo glasilo v svojih predalih groziti, a kolovodje tega društva pa delajo to po raznih javnih lokalih, trdeč, da izgubé vsi udje, ki so odpovedali svoj izstop z 31. oktobrom in pa oni, ki bi znali odpovedati s 30. novembrom, ves denar, katerega so dosedaj uložili.

Ako bi bilo po volji teh gospodov, smo prepričani, da bi se najbrže ta njih grožnja tudi izpolnila; ali, hoté ali nehoté, stoji nad temi gospodi zadrugna postava in ta govori tako jasno, da jasneje ne more, za to, da je „Trg. obrtna zadruga“ primorana izplačati vsem onim, ki so pravčasno naznanili svojo odpoved, ne le ves denar, ki so ga dosedaj plačali, nego tudi dotične obresti.

Nepravilnosti pri „Trgovsko-obrtni zadrugi.“ — Danes smo v položaju priobčiti doslovno razsodbo najvišjega sodišča, vsled katere ne samo, da se ni ugodilo zahtevi „Trg. obrtne zadruge“ zastopanem po svojem pravnem konzulentu glede vpisavanja novoizvoljenih članov ravnateljstva v zadrugni register, nego se je tudi izreklo, da je bila volitev novega ravnateljstva sploh nepostavna in je po našem mnenju zaradi tega tudi neveljavna. V prevodu se ta razsodba tako glasi:

Št. 7018. IX. 11/1897/20. V imenu Njegovega Veličanstva cesarja! C. kr. najvišje sodišče je v zadevi zadrugnega registra „Trgovsko-obrtna zadruga“ zastopanem po svojem pravnem konzulentu, vsled izvenrednega revizijskega utoka (rekurza) zadruge proti sklepu c. kr. višjega deželnega kot utočnega (rekurzne) sodišča v Trstu od 19. aprila 1900 posl. št. 1/62/00 I, s katerim (sklepom) je bil potrjen sklep c. kr. okrožnega kot trgovskega sodišča v Gorici z dne 24. marca 1900 posl. št. 1/11/97 14, s katerim (sklepom) je bila odbita zahteva za vnešenje novoizvoljenih članov ravnateljstva v zadrugni register, — sklenilo to-le: Izvenrednemu revizijskemu utoku se ne ugotovi in se potrdi napadani sklep, ker podpis novizvoljenih članov ravnateljstva še ne ležijo v aktih registrature okrožnega kot trgovskega sodišča; po § 2. in 18. zadnji odstavek ministrske odredbe od 25. maja 1895 št. 74 dr. zak. pak je brezpogojno potrebno sodnijsko ali notarsko overovljenje istih (podpisov) in ker se mora po § 22. zadrugnih pravil volitev društvenega načelnika izvršiti po glasovnih listkih, — ker v predležem ni bodisi ne ničnosti in ne očitne protipostavnosti, ni torej nikakega pogoja za prenehanje enakih osnov.

S poročilom od 8. maja 1900 posl. št. 1/62/00/2 priloženi akti se vračajo pod %.

C. kr. najvišje sodišče, Dunaj, 31. maja 1900. Tu pa naj sledi tudi nemški original: Nr. 7018 IX. 11/1897/20.

Im Namen Seiner Majestät des Kaisers! Der kk. oberste Gerichtshof hat in der Genossenschaftsregistersache des „Tr. obrt. regist. zadruga“ z neom. jamstvom in Görz, vertreten durch ihren Vorstand, infolge ausserordentlichen Revisionsrecurses der Genossenschaft gegen den Beschluss des kk. Oberlandesgerichtes in Triest als Recursgerichtes vom 19. April 1900 G. Z. R. 1/62/00/1, womit der Beschluss des kk. Kreisgerichtes in Görz als Handelsgerichtes vom 24. März 1900 G. Z. IX/11/97/14, mit welchem das Begehren um Eintragung in das Genossenschaftsregister der neugewählten Mitglieder des Vorstandes abgewiesen worden, bestätigt wurde, folgenden Beschluss gefasst: Dem ausserordentlichen Revisionsrecurse keine Folge zu geben und den angefochtenen Beschluss zu bestätigen, befunden, weil die Unterschriften der neugewählten Vorstandsmitglieder bei den Registraturakten des Kreis- als Handelsgerichtes noch nicht erliegen, nach § 2. und 18. letzter Absatz der M. V. vom 25. Mai 1895 Z. 74 R. G. Z. aber die gerichtliche oder notarielle Beglaubigung derselben unbedingt nothwendig erscheint u. weit nach § 22. der Genossenschaftsstatuten die Wahl des Vereinsvorstandes durch Stimmzettel erfolgen muss, da somit eine Nullität oder offenbare Gesetzwidrigkeit nicht vorliegt, fehlt die Voraussetzung zur Abänderung gleichförmiger Entscheidungen.

Die mit dem Berichte vom 8. Mai 1900 G. Z. R. 1/62/00/2, vorgelegten Akten folgen sub % zurück.

Der kk. oberste Gerichtshof Wien, am 31. Mai 1900.

In ta razsodba torej, ki je bila že pred 4 meseci vročena pravnemu zastopniku „Trg. obrtne zadruge“, in vsled katere je postala izvolitev novega ravnateljstva neveljavna, ostala bi — — — mrtva črka še Bog ve koliko časa, da je ni sprevljal na dan „Primorski List“.

Tako postopanje zamore biti pa zares le posledica pravnega čuta, katerega hoče dr. Tuma po vsej sili utrjevati med našim ljudstvom.

Opran madež. Kakor je znano, so se na dan Kobariškega shoda — nekateri tamošnji olikanci, med kojimi sta se odlikovala dva bližja sorodnika g. Andreja Gaberščka, sponesli s surovim upitjem in demonstriranjem proti dež. podglavarju dr. Antonu Gregorčiču. „Soča“ je seveda proslavila ta junaški čin. razsodno občinstvo pa ga je obsodilo, kakor zasluži. Zdi se, da je ta obsodba v srce zadela nekega kobariškega domačina tako, da je sklenil, o priliki, ko se gosp. dr. Gregorčič skozi Kobarid povrne od Bovškega shoda, sramotni madež surovosti izbrisati s čela domačega trga. Kaj stori? Navduši po svojem načinu nekoliko hrvaških delavcev, ki se zdaj mudé v Kobaridu pri javnem podjetju, skrbno pazi, kdaj se popelje g. poslanec skozi trg — in v danem trenutku, uprizori mu gromovito ovacijo. „Živio“ „živio“! je donelo od obeh strani ulice pri Federigovi gostilni, ko je kočija mimo drdrala, da se je razlegalo po celem trgu in menda še daleč čez občinske meje. Tako je lepo, g. Šlunder, da obračate denar, ki Vam ga je čez noč narosilo nebó, v obrambo časti domačega kraja! A pazite le, da se zopet nad Vami ne znese ona Vaša prijateljica v Gorici, ki Vas je o svojem času tako neusmiljeno obrala.

Še nekaj o kobariškem shodu pol. društva „Sloga“. Svoječasno smo poročali, da so se udeležili zaupnega shoda pol. društva „Sloga“ v Kobaridu skoro vsi župani iz kobariške okolice. Dr. Tumovo glasilo, pa nam je očitalo, da lažemo, ter trdilo, da ni bilo skoro nobenega župana na tem shodu. Da dokazemo svetu, kdo laže, in to s čim večjo gotovostjo, hoteli smo se natanko prepričati, kateri župani so v resnici bili na shodu.

In danes moremo konstatirati, da so bili na shodu sledeči župani in sicer: Iderski, Livški, Dreženški, Libušenjski, Krejski, Sedlski (po svojem namestniku) in skoro vsi podžupani iz Sužida, Borjane, Vrsna, Smasti, Lader, Starosela, Svina, Krna itd.

Bilo ni torej navzočega potemtakem iz okolice kobariške samo — Breginjskega župana. Torej to je resnica! Sicer pa po geslu „narodno-napredna“ stranke: „Mi lažemo, a ukažemo“ (tako vsaj se je neki — odličen član te stranke v javnem lokalu izrazil) bode dr. Tumovo glasilo po svoji navadi še vedno trdilo, da to ni res in če tudi vsi gori navedeni župani prisežejo in poleg njih za vsacega še petdeset priči! Kajti ta stranka je zapisala na svoj prapor: le v znamenju laži je mogoča naša zmaga... kar se jim pa, ako Bog da in sreča junaška, nikdar ne posreči. Slabšega spričevala bi slovenski narod na Goriškem pač ne mogel dati od sebe, kakor če pripomore do zmage stranki s takim geslom!

Javni volilni shod v Boveu dne 4. t. m. je napolnil jako prostorno dvorano gostilne na pošti tako, da se je občinstvo še pred vrati gatilo. Videli smo blizo vse gg. duhovnike in učitelje iz celega okraja, župane in druge občinske zastopnike, obrtnike in kmete. Narodno-napredna stranka je bila zastopana posebno po nekaterih domačih obrtnikih in po učiteljih.

Predsedoval je zboru — z veliko večino izbrani starosta izmed duhovništva č. g. vikarij iz Čezsoče Mihael Štrukelj. Zborovanje se je vršilo, da si ni manjkalo burnih momentov, po vsem dostojno. Stavljene resolucije so se sprejele enoglasno in velika večina prisotnih je izrazila svojemu dosedanjemu poslancu dr. Gregorčiču svoje zaupanje. Obširni pamflet, skovan v delavnici znanih mojstrov voditeljev narodno-napredne stranke, ki ga je prav gladko — to se mora priznati — čital g. A. Strausgittel — je zadel na živahen odpor med zbranim občinstvom. Mi ne želimo nič drugega, nego da se ta izbruh strankarske surovosti — objavi v glasilu stranke, koje voditelji se ponašajo s takimi nauki. V njem se zrealijo uzorni možje — zastavonoše novodobnega napredka.

V Boveu je vladal pred in med zborovanjem in po njem izgleden red.

Priznati moramo, da so se tudi najiskrenejši pristaši nasprotne stranke proti našemu poslancu obnašali z vso spoštljivostjo in se v tem oziru zelo odliko-

vali mimo ožjih rojakov lastnika „Soče“. — Pokazali so — v čast sebi in svojem trgu — kako se obnašajo olikani možje. Obžalovati je le, da vlada v Boveu nekako nesporazumljenje, katero zakrivlja razcepljenost ter loči elemente, koji bi morali v občini blagor združiti in složni biti. O tem prilično morda kaj več. Prihodnjič priobčimo obširneje poročilo o shodu.

Imenovanja ulic. Zadnjič smo poročali, da je tukajšnje mestno starišinstvo hotelo dati nekak ultra italijanski značaj goriškemu mestu in k istemu spadajoči okolici s tem, da je dalo novim ulicam kolovozom, stezam in stezicam nova italijanska imena ter jih imenovalo po nekaterih osebah, ki so kazale ves čas svojega življenja posebno sovraštvo do naše Avstrije. Zdaj pa čujemo, da je politična oblast vtila na vroče italijanske butice hladen curek vode s tem, da je sistirala ta nova imenovanja.

Češki kvartet. Jutri pride v Gorico češki kvartet, ki bo de tu koncertoval. V Trstu je žel mnogo priznanja.

Naslednik barona Locatellija v državnem zboru. Politično društvo „Unione“ je priredilo v nedeljo volilni shod v Gradišču, na katerem je postavilo kot kandidata za deželnozbornsko volitev mesto pokojnega bar. Locatellija dr. Waiza iz Kormina.

Radi žaljenja Veličanstva je bila včeraj obsojena 70 letna učiteljica, Alojzija D'Este iz Červinjana na dvamesečno ječo.

Oznaniilo. Moška podružnica sv. C. in M. v Ajdovščini priredi v nedeljo 11. t. m. ob 4. uri popoldne svoj redni občni zbor z običajnim dnevnim redom. Vse p. n. g. društvenike in društvene prijatelje najljubneje vabi.

Načelnništvo.

Knjige sv. Mohorja so došle. Uljudno prosimo vse častite družbenike, da o sprejemanju knjig, poskrbè tudi letnino za prihodnje leto, da prihranijo s tem poverjeniku dosti skrbi in truda.

Spomin na Vse Sveti. Kakor vsako leto, tako je vrel tudi letos vseh vernih dan na stotine in stotine ljudi na tukajšnje pokopališče. Bili so domači, a prišlo jih je tudi mnogo od zunaj, kateri imajo zapanje svoje drage v tej zemlji. Od 1. ure popoldne pa do poznega mraka je bil natlačen naroda dolgi „mrtvaški drevored“, vodeči na kraj večnega miru. Ondi na krasno ozaljšanih gomilah pa je gorelo na stotine lučic, ki so pričale o ljubezni, s katero se spominjajo zaostali onih, ki so že dali slovo — dolini solz. Sila veliko je bilo tudi voz, kar pa je delalo v prometu mnogo neprijetnosti radi izogibanja. Čula se je mnogostranska želja po — pešpotih, ki naj bi se speljale ob glavni cesti. Vreme je bilo lepo, a seveda otožno in k otožnosti je pripomoglo še žalostno zvonjenje. Pa saj je bil vseh vernih dan!

Z Št. Viške gore. — V sredo večer 31. m. m. t. l. ko se je vračal v Police domov od starišinstvene seje na Št. Viški gori podžupan Jakob Makue, po domače „Make“ v Policah, padel je v meji tako nesrečno, da je bil pri tej priči mrtev. Z njim je šel tudi g. učitelj poliški. Zapustil je ranjki 4 otroke. Bil je pameten in obče spoštovan mož. — Nagle in neprevidene smrti reši nas o Gospod! Bodimo vselej pripravljeni!

Pomiloščenje. — Cesar je pomiloštil Antona Battistuta in Ivana Sfiligoja, ki sta bila obsojena na smrt radi umora. Smrtna kazen se je spremenila za prvega na 20-letno za drugega pa v 16-letno ječo.

Krstič na delu. — Ni je večje nesreče za narod, nego so — narodni izdajice. To skuša tužna Istra. Ondi je zopet započel svoje pogubonosno delo izdajica dr. Krstič s tem, da lazi okoli ljudstva in ga hoče zapeljivati z lažnjivimi nauki v pogubo. Te dni je imel na Reki pogovore z nekaterimi hrv. odpadniki, kako bi škodovali bednemu narodu Istre za časa bližajočih se volitev. Treba bode torej vse pozornosti, da se prepreči nevarno delo tega izdajalca, stoječega v službi naših smrtnih sovražnikov. — Na Goriškem sicer še nimamo očitnih Krstičev, a bojimo se, da pa imamo že par — skritih. Zato pozor na „Krstiče“ tu in tam!

Protiangleška demonstracija na pariški svetovni razstavi. V transvaalskem oddelku na pariški razstavi se je nahajal, kakor naravno, kip predsednika Krügerja. Nekega dne se je nabralo obilo obiskovalcev okoli tega kipa, ki so dajali izraza simpatijam za Bure. V bližini je stala skupina Angležev; kar hkratu

stopi iz skupine bahata angleška dama in jame grdo psovati Bure in je hotela celo pljuniti na Krügerjev kip. To pa je množico tako razjarilo, da bi bili Angličanko naklestili, da ni nastopila policija, ki je morala žensko spraviti v voz in jo odpeljati. Na policiji se je izkazalo, da se piše Mis Klara Liveline, doma v Londonu.

Ruski mecen. — Ruski bogataš v Tulji, Voznesenski je zapustil 300.000 rubljev in narodne namene. Ta denar je izročil pisatelju in filozofu grofu Tolstemu, da razpolaga z njim, kakor ve da je najbolje. Tolstoj namerava zdaj s tem denarjem ustanoviti v Petrogradu društvo, ki bo od obresti glavnice izdajalo ruska, narod izobraževalna književna dela ter jih delila brezplačno med ljudstvo.

Poslano*).

Izjava.

„Soča“ z dné 27. okt. t. l. napadla me je zbok mojega govora na shodu v Crničah prav kakor — brlogarica! — „Soča“ se zgraža na tem, da sem očital njej in nje stranki — luteranstvo, kapitalizem in proticesarstvo!

Gospoda, kar sem rekel, rekel sem s premislekom! Ničesar nisem trdil brez dokazov! Vztrajam prisvojih trditvah in pozivljam „Sočane“, če imajo le še mrvice moštva, da me tožijo!

Pred sodiščem pa jim dokazem, da sem še vse premilo sodil o „Soči“ in nje stranki. Odkar je namreč „Soča“ izjavila, da je nje stranka do cela jednaka s kranjsko liberalno — je s tem tudi prestopila v prstozidarsko odpadniški tabor!

Slovenci na Goriškem, pomnite:

Veronauk „Soče“ je tak, da bi dobil na celi katoliški črti od zadnjega kateheta, ki je združen se škofom, — do Leona XIII. zaslužno petko in žig krivoverstva!

Na Ruskem bi bili „Sočo“ že davno zatrli, neke nje pisane in dopisnike pa izobčili, kakor so grofa Leva Tolstoja, ker uči, kar pridiguje „Soča“ — da cerkev — je stanovstvo — klerikalizem — butega!

Nec ave eis dixeritis!

Nikar jih niti pozdraviti ne!

Francišek Knavs vikar.

*) Za sestavke pod tem naslovom je uredništvo le toliko odgovorno, kolikor zahteva tisk. zakon. — Uredn.

Loterijske številke.

4. novembra.

Trst	79	49	45	34	15
Linc	89	79	68	13	60

Dunajska borza.

5. novembra, 1900.

Skupni državni dolg v notah .	97:35
Skupni državni dolg v srebru .	97—
Avstrijska zlata renta	114:65
Avstrijska kronska renta 4% . .	98:35
Ogerska zlata renta 4%	114:80
Ogerska kronska renta 4%	90:25
Avstro-ogerske bančne delnice	16:90
Kreditne delnice	663:75
London vista	240:50
Nem. drž. bankovci za 100 mark	117:55
20 mark	23:50
20 frankov	19:19
Italijanske lire	91:85
C. kr. cekini	11:38

Tehtnice, mere in uteže preskuša ali cementira

podpisani izdelovalec tehtnic.

Priporoča se za vse v to stroko spadajoča dela in poprave gg. trgovcem in obrtnikom po jako zmerni ceni.

Zaloga tehtnic, decimalk, biciklov vseh sistemov od 50—300 K.

Karol Komel,
Gorica, Semeniška ulica št. 8.

Riccardo Brass,

Gorica, ulica Vetturini hiš. št. 11,
priporoča svojo bogato zalogo
vina in špirta na debelo.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 GORICA Via Giardino 8
priporoča

pristna bela
in črna vina
iz vipavskih,
furlanskih,

briskih, dal-
matinskih in
isterskih vi-
nogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Cene zmerne. Postrežba poštena.

Kolesarji pozor!

Podpisani naznanja gg. kolesarjem, da ima v zalogi dvokolesa iz najboljšega materiala po jako nizkih cenah, in sicer od 170 kron (85 gld.) naprej opremljene z vsemi potrebščinami (komplet). — Ob enem priporoča gg. krojačem in šiviljam svojo veliko zalogo raznovrstnih šivalnih strojev najnovejših sistemov od 48 kron (24 gld.) naprej. — Poroštvo 5 let. — Daja tudi na obroke.

Z odličnim spoštovanjem

Martin Šuligoj,
urar v Kanalu.

Anton Gerbec

gostilničar

v ulici Sv. Klare št. 15.

P. n. občinstvu naznanjam, da sem prevzel gostilno

„Vinarskega in sadjarskega društva za Brda s sedežem v Gorici“.

Točim pristna najboljša društvena vina, bela in črna, puntigamsko pivo in mineralne vode. —

Poslužim z okusnimi jedili vsaki čas, vse kar mogoče po nizki ceni. Na razpolago so obširni hlevi za živino, lepo dvorišče za igro na krogle in prijetna senca za goste.

Za dobra vina in jedila, kakor za točno in pazljivo postrežbo že to jamči, da me je društvo imenovalo svojim uradnikom z nalogo, da izbiram vina za krčmo in za društvo.

Za obilen obisk se toplo priporočam slav. občinstvu iz mesta in z dežele.

Št. 3 po 2 gld. za navadno steklo

Št. 6 po 3 gld. za navadno in belgijsko steklo

Demanti za steklo rezati

od 1 gld. naprej
Št. 22, komad po gl. 750, reže vsako, tudi najdebelejšo vilito steklo.

Izvrsten demant:

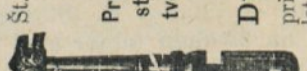
Prva avstrijska strojna tvornica

S. HÖNIGSFELD

Dunaj III/2, Radetzkystrasse 12

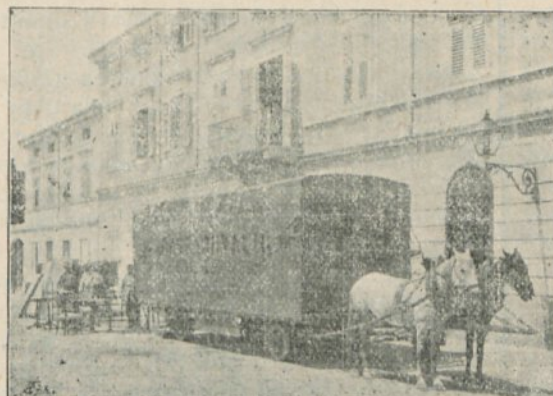
priporoča svoje se s strojnim jamstvom že 26 let sloveče izdelke. Debelosti za vsako roko kakor tudi zamena točno in ceno.

Razprodajalcem popust.

Št. 19 po 5 gld., izvrsten demant reže navadno, belgijsko in vilito steklo.

Rojaki! Spominjajte se o vsaki priliki „Šolskega doma“.

Špedicijska poslovnica

G. Hvalič v Gorici,

v ulici Morelli št. 12.

Priporoča se toplo Slovincem v mestu in rojakom na deželi za prevažanje vsakovrstnega blaga in pohištva v vse kraje. Ker ima

tri nove zaprte vozove z prevažanje,

zagotavlja, da se blago nepoškodovano dostavlja.

Odlikovana tovarna

1894.

1891.

1894.

vsakovrstnega pohištva.

Ivan Doljak, Solkan pri Gorici

v lastni hiši. — Lastne žage. — Ustanovljena l. 1891.

Zaloga

vsakovrstnega pohištva, kompletnih spalnic, jedilnic in sprejemnic, od najnavadnejšega do najfinejšega sloga; vsakovrstnih slik, zreal, okvirjev in stolič, kakor tudi vseh tapetarskih izdelkov. — Zaloga vsakovrstnih desk iz mehkega in trdega lesu; velika zbirka obkladkov (remeša) in strugarskih izdelkov, kakor tudi vseh k mizarski, strugarski in tapetarski stroki spadajočih potrebščin.

Blago se razpošilja na vse kraje prosto železniška postaja goriška.

Jamči se za točno postrežbo. — Brez konkurence!

Nova politična knjiga!

Naši narodni grehi.
Kako bo z vojsko?

Slovincem v svarilo in v pouk napisal Podgrajski.

Cena 50 vin. po pošti 5 nvč. več. Dobiva se v »Narodni tiskarni« v Gorici, ulica Vetturini hiš. šte. 9. in pri G. Likar-ju, Semeniške ulice 10.

Vsakemu Sloencu neobhodno potrebna!

Ravnokar izšla!

Zanimivo in poučno!

Mirodilnica (drogerija)

v Tržni ulici

v poslopu okrožnega sodišča je bogato založena

z blagom najboljše vrste

ter more na drobno in debelo po skromnih cenah postreči kmetovalcem in obrtnikom, gospodarjem in gospodinjam in vsem zasebnikom ki potrebujejo mirodilniškega blaga.

Posebno se priporoča cerkvenim oblastim, županstvom, uradom, šolskim vodstvom, društvom, javnim in privatnim zavodom, tvornicam, mojstrom, trgovcem, živinozdravnikom, pirotehnikom itd. — Priporoča zlasti barve suhe in oljate, aniline in lesna barvila za obleko, bronza; pokosti (lake), sušilo, zamasko (kit), votlič, razne krede, fini cement portlandski, čopiče, ščetki, oterace za noge, šablone, zamaške, gobe milo, sveče, vžigalice, petrolej; najfineje žveplo in bakrani vitriol; cevi in druge reči iz kavčuka (galoše), razne soli, zdravilna zelišča, mineralne vode, cedilke, (gume), cerkveno kadilo in kot primeso dišeči storaks; razna čistila, gladila in mazila; prepase za kilo, obveze in drugo kirurško opravo, pogačo za pse; toaletno milo in drugo lepodišeče blago (parfumerije); potrebščine za fotografije itd.

„Ljubljanska kreditna banka“
v Ljubljani
Špitalske ulice št. 2.

Nakup in prodaja
vseh vrst rent, državnih papirjev, zastavnih pisem, srečk, novcev, valut i. t. d. po najkulantnejših pogojih.

Posojila na vrednostne papirje proti nizkim obrestim.
Zavarovanje proti kurzni izgubi.
Promese k vsem žrebanjem.

Sprejemanje denarnih vlog na vložne knjižice, na tekoči račun in na girokonto s 4 1/2% obrestovanjem od dne vloge do dne vzdiga.
Eskompt menije najkulantneje. — Borzna naročila.